

'समानो मन्त्रः समितिः समानी'

UNIVERSITY OF NORTH BENGAL

B.A. General Part-II Examination, 2022

SANSKRIT

PAPER-V

Time Allotted: 2 Hours

Full Marks: 50

The figures in the margin indicate full marks.

Unit-I

1. Answer any **one** question: 10
 - (a) Delineate the character of King Dilip as depicted in Raghuvamśam, Canto I.
 - (b) Describe the journey of Dilipa to Vasistha's hermitage in Canto I of "Raghuvamsam" and write a few lines on Kalidasa's treatment of nature.

2. Translate into English or Vernacular any **one** of the following: 4
 - (a) अथवा कृतवाग्द्वारे वंशेऽस्मिन् पूर्वसूरिभिः।
मणौ वज्रसमुत्कीर्णे सूत्रस्येवास्ति मे गतिः ॥
 - (b) प्रजानामेव भूत्यर्थं स ताभ्यो बलिमग्रहीत्।
सहस्रगुणमुत्प्रष्टुमादत्ते हि रसं रविः ॥

3. Answer any **three** questions: 2×3 = 6
 - (a) Who was Dilipa's wife? To which dynasty did she belong?
 - (b) What is the source of 'रघुवंशम्'? Who is the famous commentator of this book?
 - (c) "जगतः पितरौ वन्दे"
Who are referred to here by पितरौ? With which are the compared?
 - (d) Who was सुरभि? why did she curse King दिलीप ?
 - (e) Who is the author of the 'रघुवंशम्'? How many cantos are there?

Unit-II

4. What are the general rules of changing कर्तृवाच्य into कर्मवाच्य? Give example. 4
- OR**
- What is कर्तृवाच्य? Give example.

5. Change the voice as directed (any *three*)

2×3 = 6

- (a) सर्वे गृहं गच्छन्ति (in कर्मवाच्य).
- (b) हिरण्यकः चित्रवने वसति (in भाववाच्य).
- (c) राजा वदति (in भाववाच्य).
- (d) मया नही दृष्टा (in कर्तृवाच्य).
- (e) शिशुःचन्द्रं पश्यति (in कर्मवाच्य).

Unit-III

6. Translate into mother tongue:

10

अस्ति मन्दिराभिधाने पर्वते दुर्दान्तो नाम सिंहः। स सर्वदा पशुवधं विद्वाति स्म। ततः सर्वे पशुभिर्मिलित्वा सिंहः विज्ञप्तः— “वयमेव भवदाहारार्थं प्रत्यहम् एकैकं पशुम् उपढौकयामः”। सिंहेनोक्तम्— ‘एवमस्तु’। ततः प्रभृति एकैकं पशुं सिंहाय यच्छन्तस्ते समासते। अथ कदाचित् वृद्धशशकस्य वारः समायतः स शनैरव्रजत्। ततः सिंहः कोपात्तमवदत्— “कृतस्त्वं विलम्बादागनोऽसि ?”

7. Read the following passage and answer the following questions in Sanskrit:

10

कस्मिंश्चित् अधिष्ठाने शुद्धपटो नाम रजकः प्रतिवसति स्म। तस्य च गर्दभः घासाभावाद् अतिदुर्बलतां गतः। अथ तेन रजकेन अटव्यां परिभ्रमता मृतो व्याघ्रो दृष्टः चिन्तितश्च – अहो शोभनमापतितम्। अनेन व्याघ्रचर्मणा प्रतिच्छाद्य रासभं रात्रौ यवक्षेत्रेषु उत्प्रेक्ष्यामि। तथानुष्ठिते रासभो यथेच्छया यवभक्षणां करोति, प्रत्यूषे भूयोऽपि रजकः स्वाश्रयं नयति। एवं गच्छता कालेन स रासभः स्थूलः जातः।

- (a) रजकस्य नाम किमासीत् ? स कुत्र प्रतिवसति स्म ?
- (b) गर्दभः कथं दुर्बलः जातः ?
- (c) रजकः अटव्यां किं दृष्टवान् ?
- (d) ततः स किं चिन्तितवान् ?
- (e) गर्दभः कथं स्थूलतां प्राप्तः ?

—x—